

Joukkoliikennelaki ja PSA 3.12.2009

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista eli PSA
- Joukkoliikennelaki
- Joukkoliikenteen valtionavustusasetus (annettaneen joulukuussa)

PSA:n tarkoitus:

Asetuksen tarkoituksena on määritellä, miten toimivaltaiset viranomaiset voivat yhteisön sääntöjä noudattaen toimia julkisen henkilöliikenteen alalla varmistaakseen sellaisten yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisen, jotka ovat mm. monilukuisimpia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla.

Tätä varten PSA:ssa vahvistetaan ehdot, joiden mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset julkisen palvelun velvoitetta määrätessään tai niitä koskevia sopimuksia tehdessään korvaavat julkisen liikenteen harjoittajille aiheutuvat kustannukset ja/tai myöntävät yksinoikeuksia vastineena julkisen palvelun velvoitteiden hoitamisesta

PSA:n välittömät vaikutukset:

- Ennen uusia täydentäviä ostoja toimivaltaisen viranomaisen tehtävä päätös PSA:n soveltamisesta; kyse ”monilukuisempien” palvelujen tarjoamisesta
- Kyseessä hallintopäätös, josta hallintokäyttölain mukaiset valitusoikeudet
- Kaikissa sopimuksissa sovellettava PSA:n sopimusten sisältöä koskevia kohtia eli mm:
 - > Parametrit, joiden perusteella korvaus maksetaan
 - > Mahdollinen yksinoikeus
 - > Kustannusten jakamista koskevat periaatteet
 - > Sopimusten määräaikaisuus (max 10 v.)

Suurimat haasteet PSA:n täytäntöönpanossa:

1: Korvausten maksaminen ilman tarjouskilpailua

2: Kilpailutusprosessia varten joukkoliikennelakiin otettu omat säännökset käyttöoikeussopimuksien kilpailutukseen

Joukkoliikennelain keskeiset muutokset:

1: Siirrytään lupajärjestelmästä sopimusjärjestelmään

- siirtymäajan liikennöintisopimukset**
- käyttöoikeussopimukset**
- ELYjen ja kuntien väliset yhteistyösopimukset**

2: Toimivaltaiset viranomaiset määrittävät toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason yhteistyössä kuntien ja maakuntaliittojen kanssa

Palvelutasomäärittelyn tilanne Itä-Suomessa:

Etelä-Savo

Enonkoski
Heinävesi
Hirvensalmi
Joroinen
Juva
Kangasniemi
Kerimäki
Mikkeli
Mäntyharju
Pertunmaa
Pieksämäki
Punkaharju
Puumala
Rantasalmi
Ristiina
Savonlinna
Sulkava

Pohjois-Savo

Iisalmi
Juankoski
Kaavi
Karttula
Keitele
Kiuruvesi
Kuopio
Lapinlahti
Leppävirta
Maaninka
Nilsinä
Pielavesi
Rautalampi
Rautavaara
Siilinjärvi
Sonkajärvi
Suonenjoki
Tervo
Tuusniemi
Varkaus
Varpaisjärvi
Vesanto
Vieremä

Pohjois-Karjala

Ilomantsi
Joensuu
Juuka
Kesälahti
Kitee
Kontiolahti
Lieksa
Liperi
Nurmes
Outokumpu
Polvijärvi
Rääkkylä
Tohmajärvi
Valtimo

Vihreä = tehtävä 2011 loppuun mennessä
Hanke käynnistyy 2.12.2009

LUPAMUODOT:

- **Joukkoliikennelupa**

=> Myöntää hakijan kotipaikan LH (ELY)

- **Reittiliikennelupa**

- **Kutsujoukkoliikennelupa**

=> LH (ELY), jos reitti useamman kuin yhden lh:n alueella, myöntää se lh, jonka alueella pisin osa reittiä

=> Yksinomaan toimivaltaisen kunnallisen viranomaisen alueella olevaan reittiin luvan myöntää kunnallinen viramomainen

Toimivaltaiset viranomaiset Itä-Suomessa:

- **Itä-Suomen lääninhallitus (Pohjois-Savon ELY 1.1.2010 alkaen)**
- **Joensuun, Kuopion, Mikkelin ja Savonlinnan kaupungit**
- **Varkaus luopuu toimivallastaan**

Siirtymäaika linja-autoliikenteessä 3.12.2009 alkaen

- Linjaliikenneluvista joko siirtymäajan liikennöintisopimuksia tai reittiliikennelupia. Sopimuksia voidaan tehdä 13.11.-2.12.2010 välisenä aikana ja ne tekee toimivaltainen viranomaisen
- Siirtymäaika mahdollistaa hallitun muutoksen, koska sopimuksia suojataa joukkoliikennelain 22 §
- Asteittainen siirtyminen toteutetaan sekä ajallisesti että alueellisesti. Sopimus tehdään samaksi ajaksi kuin linjaliikennelupa on myönnetty, kuitenkin liikenteenharjoittajan halutessa vähintään 30.6.2014 saakka
- Kuopiossa siirtymäajan suoja enimmillään 30.6.2015 saakka
- Muissa toimivaltakaupungeissa suoja enimmillään 30.6.2016 saakka
- ELY –liikenteen siirtymäajan suoja enimmillään 30.6.2017 saakka

Käyttöoikeussopimukset paikallisliikenteessä:

	Luvat voimassa	Mahdollisuus siirtyä käyttö- oikeussopimukseen
Kuopio	31.12.2013	1.7.2014
Joensuu	31.12.2011	1.7.2014
Mikkeli	31.12.2016	1.7.2016
Savonlinna	31.12.2014	1.1.2015
Iisalmi	31.12.2014	1.1.2015
Varkaus	31.12.2010	1.7.2014
Pieksämäki	05.06.2015	6.6.2015

Joukkoliikennelain mukainen yhteistyö:

- **Seutulipputyöryhmät lopettavat toimintansa vuoden 2010 aikana ja tilalle nimitetään 6-7 alueellista/seudullista joukkoliikennetyöryhmää.**
- **Työryhmistä sovitaan kuntien ja ELY:n välisissä yhteistyösopimuksissa**

Tehtävänä koordinoida mm.:

- **Hintavelvoitteen täytäntöönpanoa**
- **Palvelutasomäärittelyä**
- **Joukkoliikenteiden hankintaa**
- **Joukkoliikenteen kehittämistä**

Työryhmät, joissa valmisteltu joukkoliikennelain täytäntöönpanoa

1. Käyttöoikeussopimustyöryhmä; työ valmistui keväällä 2009
2. Joukkoliikenteen valtionrahoitustyöryhmä; työ valmistuu 11/2009
3. Siirtymäajan liikennöintisopimustyöryhmä; valmistui 9/2009
4. Lipputyöryhmä/hintavelvoite; työ valmistuu 11/2009